

Handläggare
Siri Andersson
Telefon: 0850822048

Till
Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd
2017-08-31

Stadsdelsnämndsreform

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd godkänner och överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Anna König Jerlmyr, Lars Svärd, m.fl. (alla M) har lämnat en motion till kommunfullmäktige om att renodla stadsdelsnämndernas ansvarsområden och minska antalet stadsdelsnämnder från dagens 14 till 5. Syftet enligt motionen är att koncentrera de resurser som krävs för att klara stadsdelsnämndernas uppdrag och skapa förutsättningar för likställighet inom staden. Motionen har lämnats till samtliga stadsdelsnämnder för remissyttrande.

Stadsdelsförvaltningen kan se både möjligheter men också risker med en stadsdelsnämndsreform. En genomgripande organisationsreform kan bidra till att vitalisera och stärka stadens förmåga att hantera och lösa de många och komplexa utmaningar och förväntningar på kort och lång sikt som en modern storstad med mycket höga ambitioner möter. Effekten av reformen kommer enligt förvaltningen försvagas betydligt om den reduceras till en fråga om organisationsstruktur istället för att också fokusera på organisationens förmåga att skapa resultat för de som staden är till för. Detta behöver också utredas vilka ansvarsområden stadsdelsnämnderna bör ha liksom relationen till de centrala facknämnderna.

Därutöver finns det en särskild utmaning i att engagera medborgarna i de frågor stadsdelsnämnden behandlar. Därför bör också utredas hur medborgarnas intressen och engagemang på bästa sätt tillvaratas och vilka forum för dialog som efterfrågas. Detta blir särskilt viktigt i ett stadsdelsområde vars invånarantal enligt prognoserna kommer uppgå till ca 180 000 invånare år 2025.

Bakgrund

Anna König Jerlmyr, Lars Svärd, m.fl. (alla M) har lämnat in en motion till kommunfullmäktige om en stadsdelsnämndsreform. Motionen är utskickad till samtliga stadsdelsnämnder för remissyttrande.

Stadsdelsnämndsreformen genomfördes 1997 då 24 stadsdelsområden bildades utifrån de tidigare socialdistrikt och centrala nämnderna som fanns. Ett av syftena med reformen var att främja närdemokratin och stärka invånarnas inflytande och på så sätt bidra till en ökad kvalitet till lägsta möjliga kostnad genom att decentralisera ansvar.¹

Stadsdelsnämndsreformen följdes upp av *Institutet för Kommunal Ekonomi, IKE*. Uppföljningen visade bland annat att reformen lett till minskade kostnader, men dessa kan dock ha berott på de besparingskrav som fanns under samma tidsperiod. Utöver det kunde IKE inte konstatera att reformen ledde till några kvalitetshöjningar eller att reformen hade medfört en stärkt närdemokrati. Däremot kunde de se att stadsdelsnämndsreformen hade lett till en tätare relation mellan invånarna och stadsdelsnämndspolitiker än de tidigare haft samt att reformen lett till att flertalet kostnadsfria lokaltidningar vuxit fram kring stadsdelsområdena som hade stadsdelsnämndernas verksamhet i fokus.²

Därefter har sammanslagningar av stadsdelsnämnderna skett. Först 1999 från 24 till 18 stadsdelsnämnder och 2007 från 18 till 14 stadsdelsnämnder. I sammanslagningen år 2007 slogs bland annat stadsdelsnämnderna Hägersten och Liljeholmen ihop. Liknade utveckling har funnits i Göteborg som minskade antalet stadsdelsnämnder från 20 till 10 och Malmö som gick från 10 till 5 ”stadsområden”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom administrativa avdelningen. Information lämnas på samverkansgrupp den 14 augusti och förvaltningsgrupp den 22 augusti.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 0850822048
Växel 08-508 220 00
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

Ärendet

Anna König Jerlmyr, Lars Svärd, m.fl. (alla M) beskriver i motionen att Stockholms stad behöver genomföra en övergripande reform i syfte att koncentrera nödvändiga resurser för att klara de

¹ Roland Almqvist. *New public management*, 2006, Liber

² Henry Bäck et al, *Stadsdelsnämnder i Stockholm*, 2001, Stockholms universitet

uppdragen stadsdelsnämnderna har och att nå större likvärdighet mellan stadsdelsnämnderna.

Därför föreslår motionärerna att flytta vissa uppgifter som idag ligger på stadsdelsnämnderna till centrala nämnder. Utöver det föreslår motionärerna att minska från dagens 14 stadsdelsnämnder till fem. Detta ska ske på följande sätt:

- Bromma slås ihop med Rinkeby-Kista, Spånga-Tensta och Hässelby-Vällingby och bildar stadsdelsnämnden Västerort
- Kungsholmen slås ihop med Östermalm och Norrmalm och bildar stadsdelsnämnden Norra innerstaden
- Södermalm kvarstår som egen stadsdelsnämnd
- Älvsjö slås ihop med Hägersten-Liljeholmen och Skärholmen och bildar stadsdelsnämnden Västra Söderort.
- Enskede-Årsta-Vantör slås ihop med Skarpnäck och Farsta och bildar stadsdelsnämnden Östra Söderort

De föreslagna stadsdelsnämnderna ska enligt motionärerna ge stadsdelsnämnderna likvärdiga förutsättningar gällande befolkningsmängd, boende, arbete, service och kommunikationer.

I motionen beskrivs att en större organisation, om den inte har allt för många uppgifter att besvara, har bättre möjlighet än en mindre att säkerställa att tillräcklig kompetens inom de områden den ansvarar för. Motionärerna menar även att större ekonomiska enheter frigör resurser till kompetensutveckling och utvecklingsarbete.

Förvaltningens synpunkter och bedömning

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning kan se både styrkor och svagheter med en stadsdelsnämndsreform.

Redan idag samarbetar Hägersten-Liljeholmens stadsdelsförvaltning med de två stadsdelsförvaltningar som föreslås slås ihop, Skärholmen och Älvsjö, och ser tydliga vinster med denna samordning och arbetssätt. Samarbetet består bland annat av att förvaltningarna samfinansierar tjänster såsom medicinskt ansvarig medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS) och bedriver en gemensam familjerätt. Därutöver sker kontinuerlig samverkan på chefs- och tjänstemannanivå mellan förvaltningarna. Dessa samverkansstrukturer skulle kunna stärkas av en sammanslagning.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 0850822048
Växel 08-508 220 00
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

En genomgripande organisationsreform kan bidra till att vitalisera och stärka stadens förmåga att hantera och lösa de många och komplexa utmaningar och förväntningar på kort och lång sikt som en modern storstad med mycket höga ambitioner möter. Effekten av reformen kommer enligt förvaltningen försvagas betydligt om den reduceras till en fråga om organisationsstruktur istället för att också fokusera på organisationens förmåga att skapa resultat för de som staden är till för.

I motionen skriver förslagsställarna att vissa ansvarsområden ska flyttas från stadsdelsnämnderna till centrala nämnder. Vilka dessa ansvarsområden är liksom vilken roll de ansvariga facknämnderna ska ha i relation till stadsdelsnämnderna är mycket viktigt och behöver såväl utvecklas som preciseras.

Ur ett demokratiperspektiv kan den föreslagna omorganiseringen leda till att den enskilde invånarens möjlighet till kontakt och dialog med sina lokala nämndpolitiker påverkas negativt då upptagningsområdet blir större. Stadsdelsnämnden västra söderort, dit Hägersten-Liljeholmen skulle höra, skulle utifrån dagens invånarantal om knappt 152 000 öka till knappt 180 000 år 2025.³

Övriga föreslagna områden kommer omfatta mellan 129 000 invånare (Södermalm) till Västerort som kommer uppgå till uppgå till 238 000 invånare. Detta kan jämföras med stadsdelsområden i Malmö och Göteborg där stadsdelsområdena är 50 000-80 000.

Stadsdelsförvaltningen anser att det finns en utmaning i att engagera medborgarna i de frågor stadsdelsnämnden behandlar. Förvaltningen anser att det bör utredas hur medborgarnas intressen och engagemang på bästa sätt tillvaratas och vilka forum för dialog som efterfrågas.

Stadsdelsförvaltningen vill också peka på att denna typ av större omorganisationer ofta innebär en ökad kostnad på kort sikt ex för lokaler och personal samtidigt som de ur ett längre perspektiv kan möjliggöra minskade kostnader för exempelvis nämnd- och förvaltningsadministration då flera funktioner/tjänster samordnas.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsförvaltning
Administrativa avdelningen

Telefonvägen 30, plan 9
Box 490
129 04 Hägersten
Telefon 0850822048
Växel 08-508 220 00
Fax 08-508 22 099
hagersten-liljeholmen@stockholm.se
stockholm.se

Bilagor

1. Remissunderlag

³ Statistik om Stockholm

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Anders Carstorp (Huvudansvarig)	2017-08-15
Lars Wennberg (Ansvarig)	2017-08-15